

20 Οκτωβρίου 1999

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, απαντώντας σήμερα στην “Ωρα του Πρωθυπουργού” στη Βουλή σε επίκαιρη ερώτηση του βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Τηλέμαχου Χυτήρη για τα αποτελέσματα του Έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε, επεσήμανε μεταξύ άλλων:

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πραγματοποίησε ειδική σύνοδο στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, με θέμα τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επιχειρώντας να απαντήσει σε ζητήματα που απασχολούν σήμερα κάθε εθνική κοινωνία, τον Ευρωπαίο πολίτη. Αυτό το Συμβούλιο Κορυφής αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, αλλά προς άλλη κατεύθυνση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ασχοληθεί λεπτομερειακά με θέματα οικονομικής και εξωτερικής πολιτικής. Πριν από μερικές μέρες ασχολήθηκε διεξοδικά με ένα θέμα που έχει εξέχουσα σημασία για τον Ευρωπαίο πολίτη: Πρόκειται για την ασφάλειά του και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσής του.
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έδειξε ότι είναι αποφασισμένο να αναπτύξει την Ένωση ως ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, αξιοποιώντας πλήρως τις δυνατότητες που προσφέρει η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Έστειλε δε ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα για τη διαβεβαίωση της σημασίας του στόχου αυτού και συμφώνησε σε σειρά πολιτικών κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων, που θα υλοποιηθούν το συντομότερο.
- Οι αποφάσεις που ελήφθησαν σχετίζονται ευθέως με την καθημερινότητα του Ευρωπαίου πολίτη, θέτοντας τις προϋποθέσεις για την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης, με την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης, τον αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος και την ανάπτυξη ενός χώρου ενισχυμένης δικαστικής συνεργασίας στους τομείς του Αστικού και του Ποινικού Δικαίου. Με άλλα λόγια, να οικοδομηθούν τα στοιχεία για μια “ανοικτή και ασφαλή” Ένωση, που θα βασίζονται στις αρχές της διαφάνειας και του δημοκρατικού ελέγχου.
- Τα μέτρα που αποφασίστηκαν στο Τάμπερε αφορούν τρεις (3) τομείς πολιτικής: Το άσυλο και τη μετανάστευση, το χώρο δικαιοσύνης, την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα προβλήματα που εμφανίζονται στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης από τις μεταναστευτικές πιέσεις, καθώς και τη μετακίνηση πληθυσμών ύστερα από σοβαρές κρίσεις, αλλά συνεκτιμώντας και την εσωτερική κατάσταση στα

κράτη-μέλη αποφάσισε τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής κοινής πολιτικής ασύλου και προσφύγων και μιας πολιτικής μετανάστευσης, ιδιαίτερα ως προς τις εξωτερικές πτυχές της.

- Στην πρώτη περίπτωση, με σεβασμό προς τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και τα δικαιώματα του ανθρώπου γενικά, προχωρούμε σταδιακά στη διαμόρφωση συστήματος κοινών ρυθμίσεων για το άσυλο και τους πρόσφυγες, αλλά και ρυθμίσεων για άλλα πρόσωπα που χρήζουν διεθνούς προστασίας (καθεστώς προσωρινής προστασίας για μετακινηθέντες πληθυσμούς), καθώς και με πρόβλεψη για τη μελέτη ενός χρηματοδοτικού προγράμματος για την αντιμετώπιση καταστάσεων, που προκύπτουν από μαζικές μεταναστευτικές ροές.
- Στη δεύτερη περίπτωση, για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων, ενισχύεται η συνεργασία για τους ελέγχους των εξωτερικών συνόρων, προωθείται η λογική της θέσπισης κοινών κανόνων για την είσοδο και διαμονή υπηκόων τρίτων χωρών, η σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής με τρίτες χώρες και η συνδρομή από την Ένωση των χωρών προέλευσης και διέλευσης μεταναστευτικών ροών, με την προώθηση μιας σχέσης εταιρικής. Ειδική μνεία γίνεται στη στενότερη συνεργασία των κρατών-μελών για το συνοριακό έλεγχο, ιδίως στα θαλάσσια σύνορα. Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλωσόρισε το ελληνο-ιταλικό μνημόνιο για την ενίσχυση της συνεργασίας στην Αδριατική και το Ιόνιο με στόχο την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και την εμπορία και διακίνηση λαθρομεταναστών. Ταυτόχρονα, προωθείται η αντίληψη της σταδιακής ενσωμάτωσης, υπό προϋποθέσεις, στο εσωτερικό της Ένωσης ορισμένων μεταναστών. Ακόμη, προωθείται η καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.
- Όσον αφορά τη δημιουργία ενός "ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης", το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επισημαίνει την ανάγκη απλοποίησης των νομικών και διοικητικών συστημάτων των κρατών-μελών, με σκοπό τη διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων των ατόμων και των επιχειρήσεων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα μέτρα αυτά αποβλέπουν στη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, στην αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων και στη σταδιακή εναρμόνιση θεμάτων του Αστικού και Δικονομικού Δικαίου, όπως τα προσωρινά μέτρα και η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.
- Στον τομέα της πρόληψης του εγκλήματος οριοθετήθηκαν συγκεκριμένες προτεραιότητες, όπως η καταπολέμηση της εγκληματικότητας των νέων, των πόλεων, καθώς και η εγκληματικότητα που έχει σχέση με τα ναρκωτικά.
- Στον τομέα της καταστολής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεωρεί ότι, όσον αφορά τα εθνικά ποινικά δίκαια, οι προσπάθειες να συμφωνηθούν κοινοί ορισμοί, κατηγορίες και κυρώσεις θα πρέπει να εστιασθούν, σε πρώτη φάση, σε περιορισμένο αριθμό τομέων ιδιαίτερης σημασίας, όπως το οικονομικό έγκλημα (νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες

δραστηριότητες, διαφθορά, παραχάραξη του ευρώ), η εμπορία ανθρώπων, η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών, η εγκληματικότητα υψηλής τεχνολογίας και η περιβαλλοντική εγκληματικότητα.

- Ενισχύεται, επίσης, για την αστυνομική συνεργασία κατά του εγκλήματος ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Αστυνομίας (Europol). Δημιουργείται Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία, καθώς και Ευρωπαϊκή Δικαστική Μονάδα (Eurojust) που θα αποτελείται από Εισαγγελείς και Δικαστές, με αρμοδιότητα το συντονισμό των εθνικών ποινικών διαδικασιών σε υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος.

Τα παραπάνω μέτρα συνολικά έχουν ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα.

- Πρώτον, γιατί προωθούν σφαιρικά τις γενικότερες αντιλήψεις για τη θέση του πολίτη μέσα σ' ένα ευρωπαϊκό χώρο όπου διακινείται ελεύθερα, νιώθει ασφαλής, έχει εύκολη πρόσβαση στη δικαιοσύνη και τα δικαιώματά του γίνονται σεβαστά. Σ' ευθεία συνάρτηση μ' αυτό, ιδιαίτερης σημασίας είναι η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τη συγκρότηση του Σώματος που θα εκπονήσει ένα Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του πολίτη, στον οποίο προσβλέπουμε ότι θα αποτελέσει βασικό στοιχείο αναφοράς την έννομη τάξη της Ένωσης.
- Δεύτερον, γιατί ενισχύονται οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης και η καταπολέμηση του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος. Ζητήματα ιδιαίτερα κρίσιμα για την περιοχή της Ν.Α. Ευρώπης και εν όψει των κινδύνων που εγκυμονούν στην εθνική περίμετρο της χώρας. Δεν είναι δε συμπτωματική η αναφορά του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη σπουδαιότητα που αποδίδει στην περιφερειακή συνεργασία και ανάπτυξη στα Βαλκάνια. Η Ελλάδα είναι έτοιμη να συμβάλλει καθοριστικά στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων στην περιοχή, μέσω της διμερούς ή πολυμερούς συνεργασίας.
- Τρίτον, γιατί η σταδιακή υλοποίηση του εν λόγω "χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης" επιχειρείται με έναν ισόρροπο τρόπο, ενισχύοντας την ευημερία και την ειρήνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.